

Trời Mùa Thu Về

H. này, nơi tôi ở bây giờ là mùa thu. Mùa thu mang tôi trở về bàn viết của mình, ngồi đây bên cạnh cửa sổ. Buổi sáng mùa thu mang tôi ra ngoài, đi dạo theo những con đường nhỏ, quanh co, mặt hồ yên như gương. Trời thu đẹp như bao lần đẹp. Trời thu lạnh như bao lần lạnh. Tôi cứ ngỡ mùa thu sẽ mang tôi vào thế giới mộng tưởng. Nhưng mùa thu bao giờ cũng mang tôi trở về với hiện tại. Một thế giới của sự sống nhiệm màu. Mình còn đi đâu nữa khi nơi ấy bỗng dưng cũng là đây. Tôi trân quý từng màu trên cao, từng chiếc lá khô dưới chân. Mưa lá rơi trên không gian, phủ màu con đường tôi đang đi thành một bức tranh tuyệt mỹ.

H. có biết là lâu lắm rồi tôi mới ngồi xuống lại nơi chiếc bàn viết của mình. Mấy năm cuộc sống bấp bênh. Mùa thu về, đời bỗng yên. Tôi trở về với một bình yên. Đầu ngày tháng có xôn xao đến mấy. Đầu có bận rộn đi tìm hạnh phúc, buổi sáng bước ra ngoài, một ngày mình chợt thấy tất cả cũng là đây.

H. biết không, tôi cũng có tánh hay nói nhiều lắm đó. Người ta cứ tưởng tôi là ít nói. Nhưng vào những ngày như thế này thì chỉ thích im lặng và yên lặng mà thôi.

Cái đẹp chung quanh làm mình cảm thấy đầy đủ. Tôi thích được ngồi bên cạnh hồ nhìn một con vạc xanh soi bóng trên mặt nước. Tôi thích được đi trên con đường nhỏ ướt màu lá thu. Ở bên đó chắc H. không hiểu được những gì tôi muốn diễn tả. Nhưng cần gì, tôi nghĩ vậy, vì hạnh phúc thì nơi nào mà lại không có, phải không H.

Tôi nhớ nhà phân tâm học Carl Jung có nói rằng, *đôi mắt của ta bị giới hạn bởi những cái ta đang là!* Có nghĩa là nếu ta đang đứng quay về phương tây thì ta sẽ không thấy được phương đông. Nếu ta nghĩ hạnh phúc của mình là ở phía bên kia thì ta sẽ không thể nào tìm được nó ở bên này. Hạnh phúc của ta sẽ mãi mãi là ở phía bên kia.

Thú thật với H., tôi cũng không biết bây giờ nơi mình đứng là nơi nào. Tôi chỉ biết đây là một mùa thu. Hình như tuổi càng nhiều, trời thu lại càng đẹp hơn đó H. à. Sáng thu cũng đẹp mà chiều thu cũng đẹp. Nắng thu cũng đẹp mà mưa thu cũng đẹp.

Sáng nay tôi chở Khánh Như và Duy đến trường. Phía bên kia chân trời, mặt trời mùa Thu lên hồng thành phố nhỏ. Có những buổi sáng sau khi đưa Khánh Như vào lớp học, trên đường dẫn bé Duy bước ra xe, tôi đứng lại nhìn mây. Buổi sáng trời thật mát làm tôi nhớ những ngày mình còn nhỏ. Trên trời cao có mây trắng tinh bành bồng trôi. Hôm nào cũng vậy, đến trường của chị, vừa bước xuống xe là hai chị em nó cứ lằng xằng dành nhau để đi trước. Tôi theo sau

thình thoảng cứ phải gọi với theo bắt chúng chậm lại. Tuổi thơ thanh thoi và bình bồng như mây. Sau khi đưa Khánh Như vào lớp, tôi dẫn Duy trở lại xe và chở đến trường của nó.

Mấy tuần nay, từ hôm bé Duy nghỉ học, tôi chỉ phải chờ một mình chị nó đi học. Đưa Khánh Như vào lớp rồi, tôi đi ra bãi đậu xe một mình. Thiếu tiếng hỏi chuyện của nó, thấy cũng nhớ. Trên con đường nhỏ đi ngang qua mỗi sáng, có một hòn đá mà bé Duy vẫn thường lăng xăng chạy theo đá chơi, nằm yên đó, buổi sáng nay không ai để ý đến. Trên cao mây trắng tinh vẫn trôi. Mau thật! Mới ngày nào đây mà bây giờ đây hai đứa đã đến tuổi đi học hết rồi! Tụi mình già hồi nào mà không hay. Tuổi nhỏ chóng khôn lớn thật! Nhìn chúng mà cứ tưởng như mới là hôm qua đây thôi.

Mỗi đêm tôi thường đi ngồi thiền. Có một buổi tối nọ, bước vào phòng thiền tôi ngạc nhiên thấy hai chị em nó đang ngồi thật yên, trong căn phòng tối, ngồi xếp bằng trên tọa cụ, mắt nhắm trông có vẻ thật an nhiên. Tôi rón rén bước lại gần thì cả hai chị em nó phá lên cười nghiêng ngửa, rồi bỏ chạy ra ngoài. Gạt được tôi hai chị em nó thích lắm! Chúng nó bây giờ lớn hết cả rồi. Nhớ ngày nào còn chập chững

bước đi. Ngày xưa, mỗi khi thấy tôi ngồi thiền, chúng nó vẫn thường nhè nhè bước lại, tay cầm bình sữa yên lặng đến ngồi bệch vào lòng tôi. Ngồi yên được một lát rồi đứng dậy bỏ đi sang chơi với Má nó.

Chiều hôm qua trên đường chở Khánh Như về đến nhà, chúng tôi bắt gặp trăng mới lên. Trăng rằm mười sáu tròn và to đứng yên trên đầu rừng chiếu sáng không gian. Mặt trăng thật to, khiến tôi có cảm tưởng như khu rừng sau nhà chột nhỏ lại. Hai cha con tôi xuống xe đứng yên nhìn trăng, rừng và trời đêm. Đêm ấy trời thật trong và mát. Chỗ chúng tôi đứng đây, ngàn năm trước chắc cũng đã có người đứng rồi. Mặt trăng ấy ngàn năm trước cũng đã từng soi sáng cho những ai!

Khổ Đau Của Ai?

Mấy ngày có nắng, sau nhà tôi có nhiều bóng cây. Những tàng cây lớn xanh tươi, ươm mát chỗ tôi ngồi. Những buổi sáng được nghỉ ở nhà tôi thích pha một ly cà phê thơm, ra đây ngồi đọc sách. Tôi thích nhất là được đọc hồi ký của người xưa. Nghe tiếng lá reo ngược lên nhìn mây, tôi có cảm tưởng như người xưa vẫn còn đây, vẫn kiên nhẫn trò chuyện với tôi, kể cho tôi nghe những hoài bão, những gì họ ôm ấp trong tim. Những khó khăn, hạnh phúc và khổ đau xưa nay nào đâu khác gì nhau! *Ngã kim nhật tại tọa chi địa, Cổ chi nhân tăng tiên ngã tọa chi.* Chỗ ta đang ngồi đây, người xưa đã từng ngồi trước ta rồi!

Sáng nay tôi có đọc về một bi kịch của một văn hào người Anh. Truyện cũng khá cảm động. Câu chuyện kể lại về một bà cụ già. Một đêm hôm khuya khoắt, bà tìm đến gõ cửa nhà của một vị bác sĩ giỏi có tiếng trong vùng. Bà van nài xin ông ta sáng mai vào đúng giờ ấy, hãy đến nhà bà để cứu giúp một người sắp chết. Nhưng bà không chịu nói thêm chi tiết gì hết. Thấy bà cứ van xin, cầu khẩn mãi, vị bác sĩ đành chấp nhận.

Sáng hôm sau, đúng giờ vị bác sĩ ghé đến nhà bà. Nhưng ông khám phá rằng bệnh nhân của ông là một cái xác chết không hồn, mới được khiêng từ đâu về. Người đã chết rồi làm sao còn có thể cứu sống được nữa! Bây giờ vị bác sĩ mới hiểu. Xác chết ấy chính là đứa con trai một của bà. Nó phạm trọng tội phải án tử treo cổ. Đứa con đã chết rồi, nhưng bà mẹ trông thấy cứ như điên dại lên. Bà ôm chầm lấy xác đứa con mà than khóc thảm thiết.

Bà nhìn vị bác sĩ và cứ không ngớt van nài ông cứu dùm đứa con mình, "Con tôi nó dại dột, nó quá nghe lời của bạn bè nên mới ra nông nỗi này. Tôi lạy ngài, tôi van ngài cứu dùm con tôi. Nó vậy chứ chưa chết đâu, tôi biết mà ngài. Tôi nuôi nấng nó từ nhỏ. Nó làm sao chết được, nó là con của tôi mà!"

Vị bác sĩ đứng thẫn thờ trước một tình cảnh quá bi đát. Ông biết rằng, kẻ có tội với xã hội vẫn phải bị trừng trị theo đúng pháp luật. Nhưng trừng phạt kẻ có tội mà lại để bị, để lụy, để xót thương, để đau khổ, để ngây dại cho kẻ vô tội thì luật pháp ấy có thật sự là công bằng không! Trong cuộc đời sống với nhau, chúng ta lấy công lý ra mà xử có đủ rồi chẳng! Trước cảnh thương tâm của bà cụ già, ai mà có thể cầm lòng được. Vị bác sĩ đứng yên đấy sững sờ.

Cuộc đời đôi khi có những hoàn cảnh bi đát, có những khổ đau không ngần mé. Nhưng chung quanh ta cũng có sự có mặt của những hạnh phúc sâu sắc, có những người thương nắm tay nhau, có buổi sáng sau cơn mưa, những giọt nước lăn trên lá, rơi xuống vai xuống tóc, làm tươi mát cuộc đời.

Và buổi sáng nay trời thật đẹp. Cạnh nơi tôi ngồi có một con chim màu xanh đứng yên trên một cành nhỏ yếu ớt đang oằn trĩu xuống, nhưng nó vẫn hát ca vì biết rằng nó vẫn còn đôi cánh để bay cao.

Hãy là một người bạn của nhau

Tôi vừa đi dự một khóa tu về. - nơi ấy không gian là bầu trời và thảm cỏ xanh. Khuôn viên của khóa tu có mây, lá xanh, hạt mưa và những bạn bè thân quen. Tôi không tìm kiếm, nhưng hạnh phúc vẫn có mặt. Hạnh phúc là gì? Là những bước chân đi thiền hành với bạn, với tăng thân, trên con đường nhỏ im mát bóng cây. Tôi thấy tôi trong tuổi nhỏ đang chạy đùa giỡn trên những ngọn đồi xanh mát. Khánh Như, Duy, chúng nó đang trở thành tôi, thành các bác, các chú, ông bà nội của chúng.

Chúng ta tu tập để được trở thành những người bạn của nhau. Tôi nghĩ được như vậy cũng là nhiều lắm rồi. Chúng ta còn cần gì hơn nữa đâu! Tôi có mặt vì sự có mặt của người chung quanh tôi. Nếu chúng ta cùng với nhau ngồi thật yên, thương yêu và tha thứ cho nhau, thì chuyện sanh tử đâu có gì là khó, hoặc để cho ta phải sợ hãi phải không H.!

Có một lần ngồi bên tách cà phê với một người bạn. Chúng tôi nói với nhau những câu chuyện đạo, chia sẻ với nhau về những kinh nghiệm của khổ đau và hạnh phúc. Chợt chị hỏi tôi về vấn đề tu tập và xuất gia! Chị hỏi tôi nghĩ gì về chuyện xuất gia, nó có là cần thiết trên

con đường tu tập của mỗi người không! Tôi không nhớ là mình đã chia sẻ những gì với chị. Nhưng thật ra tôi không nhớ rõ vì sao ta cần phải xuất gia, tại sao mình cần phải ngồi thiền, tại sao mình phải đi thiền hành, tôi không hiểu tại sao ta lại phải trở thành một người nào đó! Tôi chỉ biết có một điều là cuộc đời có nhiều khổ đau và tôi muốn được hết khổ đau. Thật sự hết khổ đau. Làm gì cho mình hết khổ đau mới là quan trọng, còn tất cả những cái khác là không cần thiết. Nói thì nói vậy thôi, chứ tôi vẫn biết chị hiểu ý tôi. Chúng tôi ngồi yên nơi đây, có mây trên đầu và nắng trên vai.

Bóng Trúc Quét Sân Trần Chẳng Động

Sáng nay tôi dậy sớm đi xuống thiền đường. Những ngày ở đây tôi vẫn có thói quen dậy sớm trước giờ ngồi thiền. Tôi thích lên thiền đường sớm, thắp những ngọn nến và đốt một nén trầm cho thơm.

Thiền đường đẹp và ấm cúng, với những bức thư pháp treo trên tường. *Bóng trúc quét sân trần chẳng động, Vàng trắng xuyên biển nước không xao.* Tôi thấy có những yên ổn riêng ở nơi này. Ngoài trời còn tối, vàng trắng vẫn còn

sáng. Sân trần tôi ngàn đời không bao giờ động, mà biển nước tôi nào từng có lao xao bao giờ đâu?

Tôi nhìn những tọa cụ sắp thành hình chữ nhật, ngay ngắn, thẳng hàng. Thiền đường tĩnh lặng như không gian buổi sáng này. Chốc nữa đây các bạn tôi sẽ vào ngồi xuống như một tảng thân. Những dáng ngồi uy nghi, ngay thẳng sẽ làm cho thiền đường nơi đây lại càng trở nên tĩnh lặng hơn.

Tôi xếp lại một quyển kinh, đặt yên lại trên bàn. Cả vũ trụ trở về đây lặng yên, an ổn.

Khuya nay tôi trở lại thiền đường để lấy một quyển kinh mình bỏ quên ban chiều. Thiền đường vẫn ngàn đời tĩnh lặng. Những dãy tọa cụ vẫn yên lặng nằm ngay ngắn thẳng hàng. Tối nay ánh trăng chiếu sáng ngoài khung cửa sổ lớn. Ngày mai là ngày chốt của khóa tu. Chúng tôi sẽ trở về với cuộc sống của mỗi ngày. Tôi bỗng chợt thấy nhớ vàng trắng và thiền đường khuya hôm nay.

Bước xuống những bậc thang gỗ ngoài thiền đường. Ánh trăng chiếu sáng những sân cỏ, cánh rừng thông, ngọn đồi nhỏ ngoài xa. Chiếc võng của các em chơi hồi sáng đêm nay chứa đầy ánh trăng. Tôi bước ra ngoài dừng lại đứng yên một mình. Một mình nhưng chưa bao giờ có cô đơn. Tôi biết chung quanh tôi, tảng thân vẫn có mặt với nhau ở nơi này. Và sáng mai đây chúng tôi sẽ lại gặp nhau.

Nguyễn Duy Nhiên